

[Aksel Møller.]

at værne imod, at der finder sammenslutninger sted, hvad det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenaa) ved sit stærke angreb på en enkelt erhvervsvirksomhed måske kunne få svage og naive sjæle til at tro det var. Nej, det er kun en lov, som nedsætter en kommission, der skal udtale sig om, hvorvidt vi i den gældende lovgivning har midler til at værne imod urimelige eller skadelige virkninger af erhvervsmæssige sammenslutninger. Det vil jeg gerne have lov at understrege.

Jeg vil gerne sige, at en rationalisering, sådan som det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenaa) omtalte det, kan jo i høj grad være ønskelig, en bedre organisation af salget kan i høj grad være ønskelig. Ja, hvad mener man om det storkøbenhavnske mælke-monopol? Jeg er overbevist om, at det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenaa) i hvert fald for sit vedkommende vil hævde, at det er en rimelig sammenslutning, og at den fører ikke til skadelige virkninger. Nej, men nu kan vi altså allerede se, hvor vanskelige tingene er, for netop med hensyn til, om virkningerne af dette af det offentlige frembragte monopol er skadelige eller/og urimelige, står der jo i dette høje ting i virkeligheden den voldsomste diskussion. Så svært er det. Lad os da bare se sandheden i øjnene: det er meget svært, og man skal altså have det ærede medlems dristighed for at fælde dommen sådan lige på forhånd. Jeg erindrer, at jeg, da vi talte om Margarine-Compagniet, dog gjorde forsøg på at fremhæve, at der også kunne tænkes gode truster, og at det, det gjaldt om at få undersøgt, var, om der i motiverne til Margarine-Compagniets dannelse var momenter, som man måtte sige var rimelige, eller om det i sine virkninger var en urimelig sammenslutning. Havde det ærede medlem holdt sig dertil, så havde min tale allerede nu været afsluttet, og det høje ting havde ikke været nødt til at høre på dette.

Det glæder mig at se den måde, hvorpå den højtærede minister har affattet kommissoriet. Hvem skulle egentlig for blot et år siden have antaget, at den nuværende højtærede handelsminister engang skulle komme til at skrive en lov, hvis idé var, at man skulle undersøge, hvorvidt der fandt nogen begrænsning af den frie konkurrence eller erhvervsfriheden sted ved det private erhvervsliv. Så hurtigt marcherer udviklingen, at man kan glæde sig over, at den højtærede minister har tilbagelagt den berømte vej fra Jerusalem til Damaskus. Jeg deler altså ganske den opfattelse, som ligger bag dette lovforslag og bag dets forsøg på at sikre erhvervsfriheden. Fra mit partis synspunkt

er det klart, at det kan være akkurat ligeså farligt, når erhvervsfriheden aflives af det private erhvervsliv selv, som når den aflives af statsmagten. Derimod forekommer der mig at være nogen uklarhed i den indbyrdes sammenhæng mellem de forskellige stykker i kommissoriets § 1. Det beror muligvis på, at jeg ikke ganske har forstået nogle bemærkninger i forelæggelsestalen, men hvis det kun beror derpå, er jeg overbevist om, at jeg hurtigt vil blive oplyst om, at den indvending, jeg nu gør, beror på et fejlsyn.

§ 1 siger, at kommissionen har dels den opgave at undersøge, hvorvidt vort næringslivs enkelte grene 1) beherskes af danske eller udenlandske enkeltforetagender, sammenslutninger o. s. v., 2) deltager i eller berøres af privatretlige aftaler, som kan begrænse den frie konkurrence eller erhvervsfriheden, eller 3) præges af andre forhold — nu springer jeg nogle ord over —, der kan medføre begrænsning i den frie konkurrence, såsom indgreb fra det offentlige side.

Det sidste må jo forstås således, at ethvert offentligt indgreb, der f. eks. har ført til en sammenslutning af bedrifter, må være inddraget under dette kommissorium. Jeg mener, at har prislovens administration gennem en ganske særlig prispolitik givet anledning til at tvinge virksomheder inden for en enkelt erhvervsgren til en nærmere forbindelse med hinanden, til aftaler, måske — hvis det er sket, det ved jeg ikke med sikkerhed — en mere intim sammenslutning, så er pris-kontrolrådets virksomhed på dette punkt inddraget i kommissoriet.

Men så står der i stk. 3, at

„det falder udenfor kommissionens opgave at tage stilling til virkningen på dansk erhvervsliv af de af det offentlige fastsatte begrænsninger i adgang til ind- og udførsel af varer og de af det offentlige fastsatte særlige produktionsordninger for visse varer“.

Det vil altså sige, at kun de bestemmelser, der administreres i kraft af vareforsyningsloven, falder udenfor kommissoriet, alle andre offentlige indgreb falder indenfor kommissoriet.

Hvis dette er problemstillingen, har jeg kun en enkelt bemærkning til om denne side af sagen, og det er den, at jeg i og for sig ikke forstår, at man på forhånd vil sige, at det falder udenfor kommissionens opgave at tage stilling til den egentlige restriktionslovgivnings virkninger. Ministeren siger i sin forelæggelsestale, at kommissionen skal have lov til at redegøre for denne lovgivnings virkninger. Men vil det sige, at den må ikke redegøre med fordømmende ord? Hvis den